

ERFGOEDCOMMISSIE

VAN DE GEMEENTE WINSUM

Secretaris:

Dhr. K.H. Binnendijk
Klommenmakersgang 1
9892 PL Feerwerd
0594 795093
06447 33345
kbinnendijk@gmail.com

Winsum, 27 oktober 2015.

ADVIES NAAMGEVING PLANGEBIED WINSUM-OOST

Aan het College van B&W der Gemeente Winsum,

Tijdens de vergadering van de Gemeentelijke Erfgoedcommissie van 22 oktober jl. hebben wij ons op uw uitnodiging, die ons via de heer A. Spier, beleidsmedewerker Ruimtelijke Ordening van onze gemeente bereikte (d.d. 30 september 2015), gebogen over een advies m.b.t. een benaming met historische achtergrond voor de toekomstige woningbouwlocatie Winsum-oost.

Op basis van het bijgaande inventariserend historisch onderzoek van namen in het plangebied van de hand van drs. Jacques Tersteeg adviseren wij voor het plangebied de naam '(de) MUNSTER' te reserveren.

De belangrijkste motivatie voor dit advies is ingegeven door de volgende overwegingen:

- De Munsterweg, als een van de oudste wegen (9^e of 10^e eeuw) van Winsum, doorsnijdt het plangebied van west naar oost precies in het midden.
- De namen 'Munsterweg', of verkort 'Munster', evenals 'Munsteril' verschijnen regelmatig reeds in diverse 16^{de}-eeuwse bronnen.
- Naar alle waarschijnlijkheid houdt de naam 'Munster' verband met 'monasterium', de middeleeuwse latijnse aanduiding van 'klooster(lijk)'; de landerijen aan de oostzijde van het oude kerspel Winsum, met inbegrip van de kerk, behoorden vanaf de 9^{de} eeuw toe aan de abdij van Werden aan de Roer. Op de plaats van de latere (oostelijke) Ripperdaheerd bevond zich in de Middeleeuwen een 'voorwerk' van deze abdij, van waaruit de uitgestrekte landerijen vanaf het dorp tot aan Onderwierum werden beheerd.

In 1283 werden kerk (patronaatsrecht), voorwerk en landerijen door de abdij verkocht aan de bisschop van Munster (!), die ze twee jaar later verkocht aan het Johannieterklooster te Steinfurt. Dit klooster droeg het Winsumse bezit over aan de Johannietercommanderij te Warffum. Het voorwerk, de kerk en de pastorie werden in 1529 overgedragen aan Evert de Mepsche, via wie het in handen kwam van de familie Ripperda. De overige landen van de Warffumse commanderij werden door de Ripperda's gehuurd.

- In samenhang met de hier voorgestelde naam '(de) MUNSTER' wordt tevens geadviseerd de in de loop der jaren voor delen van de oude Munsterweg gegeven nieuwe benamingen, t.w. Netlaan, Trekweg naar Onderdendam en Oude AE, wederom te herstellen tot de oorspronkelijke benaming.

- Van de overige onderzochte historische benamingen binnen het plangebied verdienen m.n. de drie karakteristieke til-namen, t.w. Holtsappeltil, Munstertil en Wereldstil, voorkeur om als straatnamen gebruikt te worden.

Gemeentelijke Erfgoedcommissie Winsum
Namens deze,

J. Steen, voorzitter

K.H. Binnendijk, secretaris